

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การจัดร่างประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์แห่งสยาม พ.ศ. 2451-2478
ชื่อนักศึกษา	นายพรรคดี ผกากรอง
สาขาวิชา	ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้
ภาควิชา	ประวัติศาสตร์
ปีการศึกษา	2537

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง "การจัดร่างประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์แห่งสยามระหว่าง พ.ศ. 2451 - 2478" ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้แยกเนื้อหาการจัดร่างประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไว้ 4 บท คือบทที่หนึ่ง มูลเหตุการจัดร่างบทที่สอง ผู้รับผิดชอบการจัดร่าง บทที่สาม การดำเนินการจัดร่าง และบทที่สี่ ผลกระทบที่มีต่อสังคมไทย ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้ คือ

บทที่หนึ่ง มูลเหตุการจัดร่างประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เกิดจากพื้นฐานสำคัญ คือปัญหาสิทธิสภาพนอกอาณาเขตที่ไทยให้แก่ประเทศต่าง ๆ รวม 14 ประเทศ นับตั้งแต่ พ.ศ. 2398 เป็นต้นมา และไทยต้องแก้ไขปัญหาดังกล่าวเพื่อพยายามรักษาความอยู่รอดของชาติ โดยการปรับเปลี่ยนระบบการปกครองใหม่ทั่วประเทศและการเปลี่ยนแปลงกระบวนการยุติธรรมในบ้านเมือง ให้สอดคล้องกับสภาวะทางเศรษฐกิจการปกครองและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งมีการจัดทำกฎหมายสำคัญทั้ง 5 ฉบับ ให้เสร็จสิ้น คือ ประมวลกฎหมายลักษณะอาญา ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และพระธรรมนูญศาลยุติธรรม

บทที่สอง กล่าวถึงผู้รับผิดชอบในการจัดร่างประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เริ่มจาก พ.ศ. 2451 รัฐบาลมอบหมายให้เป็นหน้าที่ของนักกฎหมายชาวฝรั่งเศส แล้วค่อย ๆ เปลี่ยนแปลงมาเป็นกรรมการไทยร่วมกับชาวฝรั่งเศส

ใน พ.ศ. 2459 จนกระทั่งผู้รับผิดชอบส่วนใหญ่เป็นนักกฎหมายไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2466 เป็นต้นมา

บทที่สาม อธิบายการดำเนินการจัดร่างประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งดำเนินการตามแนวทางของฝรั่งเศส ในช่วงแรกระหว่าง พ.ศ. 2451 ถึง 2466 แล้วจึงเปลี่ยนแปลงมาเป็นแนวทางแบบเยอรมันและญี่ปุ่น ใน พ.ศ. 2467-2478

บทที่สี่ เรื่องผลกระทบของการจัดร่างประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่มีต่อสังคมไทย ปรากฏว่าได้เกิดการเปลี่ยนแปลงระเบียบทางสังคมแบบใหม่ขึ้น สำหรับใช้บังคับพลเมือง คือ หลักความยุติธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างสิทธิของบุคคล และการเกิดความรู้และสำนักทางกฎหมาย โดยผ่านกระบวนการทางสังคม เช่น การศึกษา และสื่อสิ่งพิมพ์

Thesis Title The Drafting of Siamese Civil and
 Commercial Code : 1908-1935 A.D.

Name Pakdi Phagagrong

Concentration History of Southeast Asia.

Department History

Academic Year 1994

ABSTRACT

This thesis on a study of "The drafting of Siamese civil and commercial code between 1908 and 1935" divides the matters into 4 chapters namely : The reasons for drafting, The persons responsible for drafting, The drafting of civil and commercial, The effects upon Thai society.

Chapter one deals with reasons for initiating the drafting of civil and commercial code which was connected with a major problem on extraterritorial rights which Thailand had granted to 14 countries since 1855. As a result, Thailand had to solve the problems arising from the so - called extraterritoriality in order to save the country. In doing so, she had to re - engineer the government system throughout the country, to improve the legal system in an effort to cope with the changing economic, administrative and social conditions, and lastly, to enact the Penal code, the civil and commercial code, the code of

criminal procedure, the code of civil procedure and the law of organization of courts.

Chapter two explains the persons responsible for drawing up a civil and commercial code. The government first assigned French lawyers to assume this responsibility in 1908. Later in 1916 some Thai committee members joined the French in the drafting work. Since 1923 majority of the persons responsible for drafting were Thai lawyers.

Chapter three mentions the drafting of the civil and commercial code in the first phase from 1908 to 1923 which followed French guidelines. Later from 1924-1935 German and Japanese guidelines were the main themes.

The last chapter talks about repercussive effects on Thai society as a result of the drafting of the civil and commercial code. It appeared that new social rules were introduced for imposition on the people. They were principles of justice and relations of individual rights, and the emergence of knowledge and legal awareness which was promoted by social process namely, education and printed media.